

чени. След тази случка Гълъб върлува дълго време около Стара планина с другарите си Русин войвода, Бакоя, Драгани Гешоолу, Велко и др. Безплодни са усилията на турската власт да го заловят. Девет години дружината на Гълъб обикаля из Стара планина. Чрез своя знаменосец Велко Гълъб войвода става учител на Георги Раковски, който описва подвизите на Гълъб в „Горски пътник“ и на него най-вече дължим познанията за Гълъб войвода. Чрез Велко Раковски говори за Гълъбовата дружина:

Стара планина усвоили бяхме
турчин не смеше да беснува,
племя кръвишко там не търпяхми!
Наше са имя още поменува!

Лятно време дружината е в гората и отмъщава на притеснителите, а зиме в цариградските дворове при верни ятаци. След дълги години хайдутуване Гълъб войвода емигрира в Румъния.

ЖЕЛЮ (ЖЕЛЕЗ) ВОЙВОДА

... Димитър Злати думаше:
— Я иди, Злате, я иди
там горе в Чибук—Черкешли
Желю войвода извикай
Желю ми сербес българин
с негови верни момчета,
да си сабите наточат
и патрондаши напълнят. . .

Застанем ли на брега на Тундженския бряг край с. Желю войвода и се заслушаме в тихия ромон на нейните води, сякаш чуваме една легенда. Мълви я земята, реди я водата, разнасят я птиците, които летят високо и далеко. И неусетно се втурваме по нагорещените дири на едно време — бунтовно и славно, на един безсмъртен подвиг.

Желез (Желю) войвода е роден през 1810 г. в с. Черкеш-